

VIII. KÖRNYEZETVÉDELME, KÖRNYEZETALAKÍTÁS

KÖRNYEZETVÉDELLEM VIZSGÁLAT

Települési környezet

Nyírmártonfalva Hajdú-Bihar megye észak-keleti részén, az un. Ligetalja kistájegységen fekszik, amely a Nyírség déli nyúlványa is.

Közúti kapcsolatát a 471-es és 48-as főutak között húzódó 4905-ös összekötő út jelenti, amely megfelelő kapcsolatokat biztosít a határmenti települések és Szabolcs megye irányába is.

Vasútvonal nem érinti, a nyírábrányi vonal azonban 10 km-en belül elérhető.

A településszerkezetet alapvetően a morfológiai adottságok alakították, ahol a település kialakulását a földhasználat és a változó művelhetőség és megközelíthetőség határozta meg. A futóhomokon kialakult erdők-mocsaras rétek bizonyos mértékben korlátozták a megtelepedési formát. A változatos, nyírségi domborzati jelleg ma is uralja a településképet.

A település területét legnagyobb arányban erdő borítja, amely ebből fakadóan erdőgazdálkodási területnek minősül. Az egyéb agrogazdálkodásra alig alkalmas területeken nem alakult ki erős szántóművelés, vagy legelőgazdálkodás. A mozaikterületeken inkább a zöldség-gyümölcstermesztés nyert inkább teret a helyi igények biztosítására.

A megélhetési lehetőségek között az erdők biztosította a kézmű és háziipari tevékenységek, valamint vadászat alakult ki, melyek a jövőben is potenciális lehetőséget biztosítanak.

A gazdasági szerkezetben (kivétel a faipar) korábban sem, de jelenleg sincs nagy tere a nagyüzemi ipari-gazdasági tevékenységnek.

A belterülethez három nagyobb tanyaközpont tartozik, mint külterületi lakott helyek. Ezek a Darvas-tanya, a Balkányi-tanya és a Melánia tanya. Ezek a település szintjén ellátottak infrastruktúrával. Jelentős még az un. Reviczky-major, mint gazdasági, idegenforgalmi és nevelési központ.

A település infrastrukturális adottságait a jó vezetékes ivóvízellátás, az elektromos energiahálózat, a vezetékes gázellátás jelenti, melyek teljes, vagy közel 100 %-os

ellátottságot biztosítanak. A csapadékvíz-elvezető hálózat teljesen kiépített. Szennyvízhálózat nincs.

A burkolt utak aránya belterületen közel 100 %-os. A külterületi dűlőutak minősége kifogásolható, közepes.

A településen heti gyakoriságú hulladékgyűjtést végez a Debrecen AKSD. A hulladékot Debrecen szilárd hulladéklerakó telepén helyezik el.

A belterületen két nagyobb környezet-igénybevételű, terhelő tevékenység van (géptelep és varroda). Külterületen a nagyobb szennyezési kockázatú tevékenységek a település-gazdálkodási területek, mint szemétkerakó és szennyvízürítő hely, a döngkút területe. Jelentős állattartó telep nincs a területen. Néhány tanyán juh és libaneveléssel foglalkoznak.

Jellemző, hogy a külterületi szórvány tanyák nagy része megszűnt, elhagyott lett.

A település területe szennyeződés érzékenység vonatkozásában a 7/2005.(III.1.)KvVM r.-el módosított 27/2004.(XII. 25.) KvVM r. szerint érzékeny kategóriába tartozik. A területen a vízműves kutak kijelölt hidrogeológiai védőidommal rendelkeznek.

Levegőkörnyezeti állapota az 1/2005.(X.7.)KvVM r.-el módosított 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” zónába tartozik.

A térség a 2/2002.(I.23.)KöM-FVM er. alapján fontos érzékeny természeti területnek minősül.

Az önkormányzat a környezetvédelem területén csak a szilárd hulladékokkal kapcsolatos közszolgáltatási rendről szóló rendelettel rendelkezik.

Levegőminőség

Levegőkörnyezeti állapotát az 1/2005.(I.13.)KvVM r.-el módosított 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában „F”, szilárd (PM₁₀) vonatkozásában „E”, talajközeli ózon vonatkozásában „B” zónacsoportba tartozó légszennyezési határértékek biztosítják.

A település levegőminőségi állapotát alapvetően a lokális emissziók és a háttérszennyezés határozzák meg az éghajlati és meteorológiai állapotok alakulásától függően. E kérdésben nagy jelentőséggel bír a szálló por éves és szezonális terhelésének változása, amely (tekintettel a laza felső talajszerkezetre) esetenként a tűrhetőnél nagyobb koncentrációban van jelen belterületen.

A táj éghajlata a peremhelyzetből adódóan átmenetet képez a meleg, mérsékelten száraz, mérsékelten forró nyarú dél-nyírségi és a melegebb, szárazabb közép-

Tiszavidéki éghajlat között. Jellemző a hideg tél, melyet általában viszonylag késői kitavaszkodás követ. A tavaszi időszakban nagy a fagyveszély. A területen az uralkodó szélirány ÉK-DNY, a szélesség átlaga meghaladja a 2.5 m/s-ot.

A lokális emissziókban a háttérszennyezés mellett a közlekedés légszennyező hatása jut érvényre.

A település belterületén elsősorban a közlekedési eredetű levegőszennyezés a domináns. A közlekedési légszennyezés a főútvonal településközpontból a Kossuth utca vonalára való kihelyezésével lesz mérsékelhető.

A tüzeléstechnikai emisszió (a vezetékes gázellátás teljes kiépítettsége mellett a 65 % alatti fogyasztói arány miatt) még meghatározónak számít települési szinten különösen fűtési időszakban.

A telekhasználatokban a helyi állattartás és trágyakezelés nem megfelelő minősége révén okoz zavaró hatást a levegőkörnyezetben. Ennek mielőbbi szabályozása szükségessé válik.

Külterületen nagyobb létszámú állattartás már nincs. Mindössze 4-5 tanyagazdaságban foglalkoznak kisebb létszámú (pár száz) juh és liba (5-10 ezer) tartással. Ezek szag- és bűzhatása nem éri el a belterületet.

A belterülettől DNY-ra (3-400 m-nyire) van a szennyvízürítő hely, amelynek bűze tartósabb DNY-i széljárásnál eléri a település peremi részeit.

Zaj- és rezgés

A település zajhelyzetét a közlekedési eredetű zajjellemzők, valamint a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó zajhatások határozzák meg.

Nagyobb volumenű ipari, üzemi jellegű zajterhelő tevékenység csak két telephelyen van belterületen (Széchenyi u. 33. 40 fős varroda, Kossuth u. 18. géptelep).

A település egész területére a 8/2002.(III.22.)KöM-EüM e. r. zajvédelmi besorolása szerint „lakóterület falusias beépítésű” területi funkció érvényes.

Közlekedés

A település területét a 48-as (országos) főútról leágazó 4905-ös út érinti, amely áthalad a belterületen a Rákóczi-Debreceni-Acsádi úti nyomvonalon.

Más, nem számozott földutakon jelentősebb kapcsolata Debrecen-Martinka, valamint Hajdúsámson felé van. A Martinkai (49102-es) út kiépítése már korábban is szerepelt a tervekben. Tervezett a Debrecen Zsuzsi vonat vonalának továbbépítése Gútig.

A számozott út forgalmában az átmenő forgalom mellett alapvetően a helyi gazdasági tevékenységhez kapcsolódó járműhasználat (mezőgazdasági gépek, kis sebességű járművek) jelenik meg, az úthasználatban a szezonális és napszaki megoszlás is érvényesül.

A vizsgált út jelenlegi és távlati forgalomnagysága az ÁKMI országos forgalomszámlálási adatai, a KHVM távlati forgalomfejlődési szorzói alapján lett figyelembe véve, melyből a zajszintek az ÚT 2-1.302 Útügyi Műszaki Előírás alapján lettek számítva.

Közlekedési zaj

A település belterületét érintő számozott utak forgalma és zajterhelése:

Út száma	2005. év forgalmi adatai és zajterhelés				2015. év forgalmi adatai és zajterhelés			
	ÁNF Ej/nap	LAeq nappal dB	Laeq éjjel dB	Korrektció dB	ÁNF Ej/nap dB	LAeq nappal dB	LAeq éjjel dB	Határérték dB
4905-ös út (belterület)	1181	65.2	57.6	- 1.0	1298	65.6	58.0	65/55
4905-ös út (kihelyezés után)				-1.0	644	61.7	54.1	65/55
49102-es (kiépítésre tervezett)				-1.0	1847	67.4	59.8	65/55

Az út mentén jelenleg és távlatban is határérték feletti, azt 1-3 dB-el meghaladó zajterhelés várható. A nyomvonal kihelyezése révén a forgalomnagyság a Q_1 kategóriában legalább 30 %-al, a Q_2 - Q_3 kategóriákban 40-70 %-al csökkenhet. Ennek (valamint az esetleges korlátozott haladási sebességeknek) köszönhetően a belterületen elérhető lesz a határérték alatti zajterhelések teljesülése.

A Martinkai út (a debreceni közvetlen kapcsolat révén) jelentősebb forgalmú lesz, annak várható zajterhelése meg fogja haladni a határértékeket. Ezért a Martinka-Nyírmártonfalva közötti szakaszt vagy belterületen kívül kell rávinni a 4905-ösre, vagy az úton jelentős forgalomkorlátozásokat (súly és sebesség) kell érvényesíteni.

Üzemi zaj

A belterületen két olyan kisüzemi tevékenység működik, ahol nagyobb zajkibocsátás előfordulhat. Ezek a már említett géptelep és varroda. A környezet laza beépítettsége következtében kifogás még nem merült fel.

A belterületi zajhelyzet kezelése elsősorban az önkormányzat zajvédelmi szabályozási kérdése, annak betarttatása révén lehet hatékony. A zajvédelmi rendeletet a jövőben meg kell alkotni.

Talaj- és vízvédelem

A település fekvésére, domborzatára alapvetően a nyírségi dombos jelleg a jellemző. Domborzata tagolt, amely a belterületet is érinti, ahol a több méteres

szintkülönbségek is megvannak. Ezeknek talajvédelmi szempontból abban van hátrányuk, hogy a beépítetlen domboldalak illegális kitermelő helyé degradálódtak, degradálódnak, ezzel méginkább nehezítve az amúgy sem egyszerű beépíthetőséget.

A külterületen a domborzati viszonyoknak megfelelően a magasabb térszínű területeken alakultak ki a szántók, az erdőségek, a belterülettől DNY-ra kertgazdasági (zártkerti) terület, mozaikszerűen egy-egy gyümölcsös. A vizes, mélyebb területeken rét-legelő, vagy vizes területhasználatok alakultak ki. Ilyen területeket vesz igénybe a Fürösztőlaponosi és a Halápzugi vésztározó is.

A település területe szennyeződés érzékenység vonatkozásában a 7/2005.(III.1.)KvVM r.-el módosított 27/2004.(XII. 25.) KvVM r. szerint érzékeny kategóriába tartozik.

Talajvédelem

Földtani adottságait tekintve a településen és környékén az agyagmechanikájú talajoktól a futóhomokig minden előfordul. Általában azonban jellemző a rossz talajadottság.

A külterületen az erdősültség eléri a 75 %-ot, amely alapján a terület erdőgazdálkodási kategóriába tartozik.

A külterületen nem alakultak ki nagyobb létszámú állattartó telepek. Ennek eredményeként nincs számottevő talajterhelési kockázat. Nagyobb létszámú juh (pár száz), vagy liba (max 10 ezres létszámok) négy-öt tanyagazdaságban van még.

A talajra szennyezési kockázatot jelentő területhasználat volt a belterülettől délkeletre eső területen lévő volt szeméttelp. Itt már megszűnt a lerakás. Szennyezett övezet a belterülettől DNY-ra 3-400 m-re lévő szennyvízürítő hely. Itt van a szintén megtűrt dögkút is. Az ürítőhelyre környezetvédelmi felülvizsgálatot és rekultivációs tervet kell készíteni a helyreállításhoz.

A belterületen legnagyobb problémát a zárt szennyvízhálózat és a szennyvízkezelés hiánya jelenti. A keletkező szennyvizet közműpótlókban gyűjtik és vállalkozó szippantással üríti, majd helyezi el az előzőekben leírt helyen.

A bel- és külterület több pontján van roncsolt, vízállásos, mélyfekvésű területek. Belterületen a Rákóczi utca északi vége és a Kossuth utca középtája vízállásos (részben roncsoltsága miatt is):

Legális anyaggyerő hely nincs, a korábbi kitermelési helyek roncsolt területek.

Vízvédelem

A terület felszíni vizekben közepesen ellátott.

Legjelentősebb vízfolyásai a Létai-ér, a Gúti-ér, Pércsi-ér, Bodzás-ér és ezek mellékágai.

A településen a kommunális, mezőgazdasági és egyéb kategóriába sorolható felszíni és felszínalatti vízhasználat fordul elő. Ipari vízhasználat nincs.

A vízellátás a felszín alatti vízkészletre (rétegvíz, talajvíz) épül.

A településen a nagyobb telephelyek saját kútból biztosítják vízellátásukat. A telepek érvényes vízjogi engedélyei nagyrészt több évtizedesek, felülvizsgálatra szorulnak.

A település térségében a talajvízszintek a domborzatot követően, de szélsőséges mélységekben helyezkedik el. Előfordul 6-8 m-es mélység mellett a terepszinthez közeli, 1-2 méterrel lévő talajvízszint is.

Vízellátás

A településen vezetékes ivóvízellátó rendszer üzemel. A kiépítettség 100 %-os, míg a fogyasztói arány (a gazdasági tevékenységek elsovadása miatt is) valamivel ez alatt van. A vízellátást két saját vízműves kút biztosítja. Ez távlatban is megfelel.

A vízműves kutak kijelölt hidrogeológiai védőidommal rendelkeznek, amely lefedi a belterület nagy részét.

Szennyvízelvezetés

A településen nincs szennyvízhálózat, amely a jelenlegi egyik legnagyobb gazdasági és környezetvédelmi probléma.

A kommunális szennyvizek házi közműpótlókban kerülnek elhelyezésre, amelyek többsége szikkasztóként van üzemeltetve. A szippantással ürített közműpótlók aránya mindezek mellett kedvező. A szippantott szennyvizet helyi vállalkozó a megtűrt ürítőhelyen helyezi el. Az ürítőhely semmilyen műszaki, környezetvédelmi igénynek nem felel meg. Felszámolása környezetvédelmi felülvizsgálat alapján rövid távon belül várható.

A szennyvízgyűjtés és elhelyezés/tisztítás a helyi programok alapján saját üzemeltetésű telep létesítésével kerülhet megoldásra.

Csapadékvíz, felszíni és felszín alatti vizek

A talajvíz a településen és környezetében a térszín alatt változó mélységben helyezkedik el a térszín magasságától függően.

A talajvíz áramlási iránya ÉNy-i, a hidraulikus gradiens értéke $I = 1,2 \times 10^{-3}$ m/m.

A település területe felszín alatti víz szennyeződés érzékenysége vonatkozásában a 7/2005.(III.1.)KvVM r.-el módosított 27/2004.(XII. 25.) KvVM r. szerint érzékeny vízminőség védelmi kategóriába tartozik.

A település területén a külterület több pontján is található talajvízborítású terület. Ezek állandó, vagy időszakos vízborításúak. Az állandó vizű mint szikes tó, vagy vésztározó van hasznosítva.

A távlati vízvédelem egyik sarkalatos kérdése a terület felszíni és felszín alatti vizeinek minőségi védelme, a szennyezési kockázatok kizárása. Ebből fakadóan a vízkivételi helyek (ásott kutak, házi fúrott kutak) szabályozása vagy szakszerű megszüntetése szükségessé válik.

Hulladékgazdálkodás

A településen heti gyakoriságú járáttal üzemeltetett uniformizált hulladékgyűjtő rendszer működik a települési szilárd hulladékok gyűjtésére. A hulladékot a Debrecen AKSD gyűjti és a debreceni telepen helyezi el.

A korábbi szeméttelep a belterületől délkeletre bezárásra került, azonban rekultivációja még nem történt meg.

A településen keletkező állati hullákat a volt szeméttelep és jelenlegi szennyvízürítő hely mellett elhelyezett dögműhelyben helyezik el, melyet az ATEV kétheti rendszerességgel elszállít.

Egyéb, elkülönített, vagy szelektív hulladékgyűjtésnek nincs kialakult rendszere.

Védőövezetek

A település lévő területhasználatok közül a szennyvízürítő hely és a dögmű tartozik a 21/2001.(II.14.)Korm. r. szerint védőövezet kijelölési kötelezettségű tevékenységek közé. A település területén nincs olyan telephely, amely körüli védőövezet igény merülne fel. Az esetlegesen szükséges védőövezeti igény egyedileg határozandó meg.

A település területén védőtávolságot igénylő tevékenységek és létesítmények:

- Szennyvízürítő hely és dögmű jelenlegi helye: Vt. 1000 m, nem biztosított.
- Vízfolyások mellett a törvényben előírt védőövezet, vagy korlátozás (törvényi előírás szerint).
- Villamos távvezetékek biztonsági övezetei a 122/2004.(X.15.)GKM r.-el módosított 11/1984.(VIII.22.)IpM r. szerint.

KÖRNYEZETVÉDELMI TERV

Települési környezet

Nyírmártonfalva Hajdú-Bihar megye észak-keleti részén, az un. Ligetalja kistájegységen fekszik, amely a Nyírség déli nyúlványa is.

Közúti kapcsolatát a 471-es és 48-as főutak között húzódó 4905-ös összekötő út jelenti, amely a tervezett új közúti nyomvonalakkal tovább bővíti a regionális kapcsolatok lehetőségét.

Vasútvonal nem érinti, a nyírábrányi vonal azonban 10 km-en belül elérhető.

A településszerkezetet alakító morfológiai adottságok a racionalitás elve alapján megtartandók. A változatos, nyírségi domborzati jelleg településképi érték is.

A település területét legnagyobb arányban erdő borítja, amely ebből fakadóan erdőgazdálkodási területnek minősül. Az egyéb agrogazdálkodásra kevésbé alkalmas területeken a szántóművelés, legelőgazdálkodás, a mozaikterületeken a zöldség-gyümölcsstermesztés és kertgazdálkodás továbbra is megmarad.

A megélhetési lehetőségek között az erdők biztosította a kézmű és háziipari tevékenységek, a vadászat, valamint az idegenforgalom jelenti a jövőben is potenciális lehetőségeket.

A gazdasági szerkezetben a nagyüzemi ipari-gazdasági tevékenységek ezek függvényében tudnak fejlődni.

A belterülethez három nagyobb tanyaközpont tartozik, mint külterületi lakott helyek. Ezek a Darvas-tanya, a Balkányi-tanya és a Melánia tanya és a település szintjén ellátottak infrastruktúrával. Jelentős fejlesztendő terület az un. Reviczky-major, mint gazdasági, idegenforgalmi, természetvédelmi és nevelési központ.

A település területe szennyeződés érzékenység vonatkozásában a 7/2005.(III.1.)KvVM r.-el módosított 27/2004.(XII. 25.) KvVM r. szerint érzékeny kategóriába tartozik. A vízműves kutak kijelölt hidrogeológiai védőidommal rendelkeznek.

Levegőkörnyezeti állapota az 1/2005.(X.7.)KvVM r.-el módosított 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” zónába tartozik.

A térség a 2/2002.(I.23.)KöM-FVM er. alapján fontos érzékeny természeti területnek minősül.

Jelentős kiterjedésben található természetvédelmi területek (Hajdúsági Tájvédelmi Körzet meglévő és fejlesztési területei, a 8006/2001.(MK 156.)KöM táj. alapján cca. 8.8 ha ex-lege szikes tavak).

Az önkormányzat a környezetvédelem területén csak a szilárd hulladékokkal kapcsolatos közszolgáltatási rendről szóló rendelettel rendelkezik.

Településvédelmi javaslat:

- A környezetvédelmi feladatok megvalósítása érdekében meg kell alkotni a még nem szabályozott területeken, vagy aktualizálni kell a törvényben előírt önkormányzati szabályozási elemeket.
- A településen meg kell oldani a szennyvízhálózat kiépítését és a szennyvízkezelést.
- A településfejlesztés és gazdasági struktúra-váltáshoz szükséges fejlesztési területeket a rendezési tervben biztosítani kell.
- A gazdasági, kereskedelmi-szolgáltató célú övezetekben a beépítés előtt biztosítani kell a megfelelő infrastrukturális ellátottságot (közmű, energiaellátás, közlekedési szerkezet, településgazdálkodás).
- A gazdasági övezetekben elhelyezett tevékenységek engedélyezésénél figyelembe kell venni a 20/2001.(II.14.)Korm. r., a 21/2001.(II.14.)Korm. r. előírásait.
- A település területén gazdasági tevékenységek csak a környezetvédelmi előírások betartásával működhetnek, környezetzavaró telekhasználat, illetve tevékenység nem engedélyezhető sem bel-, sem külterületen.
A felmerülő környezetvédelmi igényeket, követelményeket a gazdasági övezeten, vagy az ingatlanon belül kell biztosítani (pl. védőzöld, műszaki védelem, stb.)
- A környezetzavaró területhasználatok esetében az előírt feltételek teljesülését környezetvédelmi felülvizsgálattal kell megállapítani mind a belterületen, mind külterületen.
- A településen fellelhető, valamely okból elhanyagolt lakóingatlanok esetében önkormányzati jogi és műszaki eszközökkel kell az optimális rendezés, vagy tulajdonlás lehetőségét megtalálni, vagy kötelezéssel elérni.
- Mind a település belterületén, mind a külterületen rendezett hulladékgazdálkodást kell folytatni.
- Távlatban vizsgálni kell alternatív energiatermelő technológia (mint szélenergia, napenergia) telepítésének lehetőségeit, melyek a levegőkörnyezeti állapot további javítását szolgálják.
- A belterületen hátrányosan beépíthető területeket zöldterületként kell hasznosítani.
- A belterületi környezetminőség javulását a 4905-ös út kihelyezésével is elő kell segíteni.
- A tervezett közlekedési nyomvonalak melletti védelmi igényeket az úttervezés során kell megfogalmazni.
- A tervezett kisvasút nyomvonal-fejlesztés területi igényét tanulmányterv alapján kell kijelölni.

- A meglévő zártkerti övezetek hasznosításában elő kell segíteni a hatékonyabb művelési ágba (szántó, erdő) való visszarendeződést.

Levegőminőség

Levegőkörnyezeti állapotát az 1/2005.(I.13.)KvVM r.-el módosított 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában „F”, szilárd (PM₁₀) vonatkozásában „E”, talajközeli ózon vonatkozásában „B” zónacsoportba tartozó légszennyezési határértékek biztosítják.

A település levegőminőségi állapotát távlatban is a lokális emissziók és a háttérszennyezés határozzák meg az éghajlati és meteorológiai állapotok alakulásától függően.

Fejlesztési javaslat:

- A levegőminőség megőrzése érdekében a település területén a 21/2001.(II.14.)Korm. r., a 4/2004.(IV.7.)KvVM-ESZCSM-FVM e.r.-el módosított 14/2001.(V.9.)KöM-EÜM-FVM e.r., a 23/2001.(XI.13.)KöM r., valamint a 10/2001.(IV.19.)KöM r. által előírt követelmények és légszennyezettségi határértékek betartásával kell számolni.
- A belterület levegő-, zaj-, és településkörnyezeti állapotának javulását a 4905-ös út kihelyezése biztosítja.
- A település területén a hőigény előállítására a vezetékes gázenergia, vagy elektromos energia vehető igénybe. Ennek érdekében a vezetékes gázhálózatot a beépítésre tervezett fejlesztési területeken is ki kell építeni, a fogyasztói arányt a kiépítettség szintjére kell növelni. Ezzel párhuzamosan el kell érni a hagyományos tüzelésmód fokozatos visszaszorítását.
- Távlatban meg kell vizsgálni az alternatív energiahordozók (mint szél és napenergia) kihasználási lehetőségét, alkalmazhatóságát.
- A belterületen a levegőminőséget javító zöldfelületi rendszer kialakulása érdekében fejleszteni kell a bel-és külterületi utakat övező, karakteresebb utcaképet alkotó fásítást.
- A bel- és külterület levegőminőség javítása érdekében növelni kell a belterületi talajfedettség arányát.
- A belterületi állattartás szaghatásának zavaró mértékét az állatlétszám meghatározásával, korlátozásával, a tartásmód és trágyakezelés technológiájának fejlesztésével tovább kell mérsékelni. Ehhez meg kell alkotni az állattartási rendeletet.
- A meglévő állattartó telep/ek működésének környezeti hatását környezetvédelmi felülvizsgálat alapján kell megállapítani és ennek eredményétől függően kell a további feladatokról határozni.
- A település területén csak a törvényben előírt légszennyezési határértékeknek megfelelő emissziójú tevékenységek és területhasználatok engedélyezhetők.

Zaj- és rezgés

A település zajhelyzetét belterületen távlatban a közlekedési eredetű és a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó zajhatások fogják meghatározni.

A fő közlekedési nyomvonal áthelyezése távlatban határérték alatti zajterheléseket biztosít, azonban nem zárja ki a zajvédelem szükségét.

A tervezett ipari, üzemi jellegű zajterhelő tevékenységeket zajvédelmi szemlélettel és feltételekkel kell megvalósítani.

A település egész területe a 8/2002.(III.22.)KöM-EüM e. r. zajvédelmi besorolása szerint az alábbi területi funkciókba sorolható:

A település zajvédelmi besorolása:

- 1. övezet: csendigényes, zajérzékeny területi funkciók: Ktem temetőterület, Kkegy kegyeleti park területe
- 2. övezet: Lf falusias lakóterület.
- 3. övezet: Vt településközpont vegyes terület.
- 4. övezet: Gip (gazdasági ipari övezet) valamint a belterülettel 100 m-en belül határos Msz területhasználati övezetek területe.

A külterületi telephelyeken és területhasználatok esetében az MSZ-13-111 alkalmazása szerinti zajterhelés a mértékadó.

Az egyes övezeteken belül érvényes zajterhelési határértékeket üzemi, építési és közlekedési zajra a rendelet 1.-2.-3. számú melléklete, épületek zajtól védendő helyiségeiben megengedett zajterhelésre a rendelet 4. számú melléklete, az emberre ható rezgésterhelés határértékeit a rendelet 5. számú melléklete alapján kell alkalmazni a védendő területre vonatkozatható megítélési pozíciók szerinti értékekkel.

Közlekedési zaj elleni védelem

- A belterületet érintő utak környezetében a zajvédelmi igények kielégítését az útépítési tervben kell vizsgálni és biztosítani.
- A zavaró közlekedési zajterhelés mérséklését belterületen a haladási sebességek korlátozásával, valamint az utak burkolatminőségének javításával is biztosítani kell.
- Az új beépítéseknél a szabályozási tervben előírt előkerteket (de min. 5 m) kell kialakítani.
- A közlekedési utak felé a lakóépületek nem csendigényes helyiségeit, vagy nem lakófunkciójú helyiségeit célszerű elhelyezni.
- Az épületek tervezése és építése során zajvédelmi szempontokat (alaprajzi elrendezése, helyiségek elhelyezése, épületszerkezetek megfelelő akusztikai tervezése) is érvényre kell juttatni.
- A belterületi utak melletti telekhatáron a zaj árnyékolására alkalmas zajvédelmi célú, hézagmentes kerítés kialakítása javasolt.

- A gazdasági és lakóövezetek közötti zajvédelmi igényt a gazdasági övezeten belül a lehető leghatékonyabb eszközökkel kell biztosítani.

Üzemi zaj elleni védelem

Üzemi létesítményektől származó zaj megengedett értékei:

1. övezetben 45/35 dB, 2. övezetben 50/40 dB, 3. övezetben 55/45 dB, 4. övezetben 60/50 dB lehet. Külterületen a legnagyobb megengedett zajterhelés mértéke 70 dB.

A bel- és külterületen a meglévő és távlatban megvalósuló gazdasági övezeteket úgy kell kialakítani, beépíteni és működtetni, hogy azok zajemissziója ne okozzon határértéket meghaladó terhelést a védendő létesítmények, illetve területhasználatok, elsősorban a lakóövezetek felé.

A védelmet az építmények, tevékenységek és technológiák zajvédelmi megfontolású elhelyezésével, illetve megválasztásával úgy kell kialakítani, hogy az üzemi, vagy építési zajterhelés a telephely/építési telek telekhatárán, illetve a környezetében lévő védendő homlokzatok előtt 2 m-el a vonatkozó határértékeket ne haladja meg.

A belterületen működő gazdasági/szolgáltató tevékenységekkel szemben amennyiben határérték problémák fordulnak elő, az adott telephelyen zajmérést kell végezni és a határértékek teljesülését ettől függően kell meghatározni.

Építési zaj elleni védelem

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj megengedett értékei:

- Egy hónap, vagy kevesebb időtartam: 1. övezet 60/45 dB; 2. övezet 65/50 dB; 3. és 4. övezet 70/55 dB;
- Egy hónaptól egy évig: 1. övezet 55/40 dB; 2. övezet 60/45 dB; 3. övezet 65/50 dB; 4. övezet 70/55 dB.
- Egy évnél több: 1. övezet 50/35 dB; 2. övezet 55/40 dB; 3. övezet 60/45 dB; 4. övezet 65/50 dB.

Az építés területén megengedett zajterhelési határértékek betartását Építető, Üzemeltető, vagy Kivitelező köteles biztosítani.

A helyi zajvédelmi feladatok megvalósítását (háztartási zaj, hangosító berendezések zajterhelésének kezelése) a törvényi előírások érvényesítése mellett helyi zajvédelmi rendelettel is biztosítani kell.

Talaj- és vízvédelem

A település területén a gyenge termőképességű talajadottságokkal távlatban is számolni kell. A gazdasági szerkezetet így továbbra is a hagyományos talajművelési formák, elsősorban az erdőgazdálkodás jelentik.

A település területe felszín alatti víz szennyeződés érzékenysége vonatkozásában a 7/2005.(III.1.)KvVM r.-el módosított 27/2004.(XII. 25.) KvVM r. szerint érzékeny vízminőség védelmi kategóriába tartozik.

Talajvédelem

A talajvédelmi feladatokat a vízvédelmi feladatokkal összhangban kell megvalósítani.

Ezek legfontosabb programja a közműfejlesztés megvalósítása, a szennyvizek a talaj és vízszennyezést kizáró elhelyezése és kezelése.

A gazdálkodási tevékenységek területein, telephelyein a talaj és vizek szennyeződési kockázatát infrastrukturális ellátottsággal és technológiai korszerűsítéssel kell megelőzni, illetve kizárni.

Talajvédelmi feladatok:

- A közműfejlesztést követően fel kell számolni a közműpótlók használatát.
- A talajra szennyezési kockázatot jelentő belterületi állattartást az állatlétszámok szabályozása, a tartási és trágyakezelési követelmények szigorítása révén kell rendben tartani.
- A talajadottságoknak megfelelően a művelési ágakban, területhasználatokban kisebb mértékű változást a gazdasági övezetek, az erdőterület fejlesztése jelenthet.
- A talajerőgazdálkodás terén figyelembe kell venni a 49/2001.(IV.3.)Korm. r. 1. sz. mellékletben megadott, a nitráttelheléssel kapcsolatos előírásokat.
- A település területén az építési, tereprendezési munkákhoz csak legális anyagnyerő helyről származó ásványi anyagot lehet használni. Amennyiben gazdasági, vagy társadalmi igény alapján jelentősebb ásványi-anyagigény jelentkezik, a területen legális bányát kell létesíteni.
- A roncsolt területeket vagy tereprendezés, vagy tájrendezés keretében kell helyreállítani.
- A gazdasági övezetekben bel- és külterületen olyan tevékenység folytatható, amely nem veszélyezteti a talaj- és földtani közeg állapotát.
- A szippantott szennyvizek ürítő telepét a környezetvédelmi felülvizsgálat alapján kell helyreállítani.

Vízvédelem

A vízvédelmi feladatokat a talajvédelmi feladatokkal összhangban kell megvalósítani.

A területen a földtani közeg, a felszíni és felszín alatti vizek védelmét a 219/2004.(VII.21.)Korm. r., 220/2004.(VII.21.)Korm. r., a 10/2000.(VI.2.)KöM-EüM-FVM-KHVM e.r., a 203/2001.(X.26.)Korm. r., a 204/2001.(X.26.)Korm. r., valamint a 9/2002.(III.22.)KöM-KöViM e.r.-ekben előírt minőségi és eljárási követelmények szerint kell biztosítani.

Vízellátás

A településen az ivóvíz szolgáltatást továbbra is a vezetékes ivóvízellátó rendszer biztosítja.

A két vízműves kút kapacitása távlatban is biztosítani tudja a vízigényeket. A vízműves kutak kijelölt hidrogeológiai védőidommal rendelkeznek.

Szennyvízelvezetés

A kommunális szennyvizek gyűjtését kiépített közműhálózat révén kell biztosítani. A hálózaton összegyűjtött szennyvizeket saját területen, önálló kivitelezésű, un. gyökérszűrés szennyvíztisztító telepen kell elhelyezni. A telep kialakítása környezetvédelmi hatásvizsgálat alapján történhet.

Az elhelyezett szennyvizekkel szemben támasztott minőségi követelményeket a 204/2001.(X.26.)Korm. r. írja elő.

A felszíni befogadóba táplált tisztított szennyvíz minősége során a felszíni vizek védelme érdekében be kell tartani a 203/2001.(X.26.)Korm. r., valamint a 9/2002.(III.22.)KöM-KöViM e.r.-ekben előírt minőségi és eljárási követelményeket.

Csapadékvíz-elvezetés

A település területén meg kell tartani a jól működő belvízelvezető rendszer hatékonyságát.

A vízgazdálkodási feladatokat a 2001. évi LXXI. törvény, valamint a 205/2001.(X.26.)Korm. r. előírásai szerint kell megoldani.

A távlati vízvédelem fontos feladata a terület felszíni és felszín alatti vizeinek minőségi védelme, a szennyezési kockázatok kizárása. Ennek megfelelően a meglévő élővizek védelmét a törvényi előírások alapján kell biztosítani.

További fontosabb vízvédelmi feladatok:

- Az állattartó telepeken a szilárd és hígtrágya kezelését a környezet (talaj- és vizek) terhelésének kizárásával kell megoldani.
- Hasonló követelményeket kell támasztani a belterületi állattartással szemben is.
- Az állattartó telepek csak környezetvédelmi engedély alapján maradhatnak fenn.
- Az élő felszíni vizekbe, felszínalatti vizekbe kockázatos anyag nem engedhető.

- A területen rétegvizet érintő fúrott kút vízjogi engedély alapján létesíthető és üzemeltethető. Az előírásoknak nem megfelelő vízkivételi helyeket fel kell számolni.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás kérdésében a 2000. évi XLIII. t., a 16/2001.(VII.18.)KÖM r., a 16/2002.(IV.10.)EüM r. és a 241/2001.(XII.10.)Korm. r., a 98/2001.(VI.15.) Korm. r., valamint a 45/2004.(VII.26.)BM-KvVM e.r. előírásait kell mértékadónak tekinteni.

El kell készíteni a települési hulladékgazdálkodási tervet.

A hulladék rendezett gyűjtését továbbra is a jelenlegi formában működtetett gyűjtési és elhelyezési rendszer biztosítja az AKSD közreműködésével.

A szervezett hulladékgyűjtést ki kell terjeszteni a fejlesztési területekre (lakóövezetre és gazdasági övezetre), valamint a zártkerti területekre is.

A hulladékgazdálkodásban törekedni kell a szelektív gyűjtés megvalósítására.

A településen keletkező állati hullákat továbbra is dögműtényer tároló igénybevételével kell elhelyezni. A jelenlegi tárolóhelyet át kell helyezni a leendő szennyvíztisztító telep környezetébe, ahol biztosított a min. 500 m-es védőtávolság. A konténert továbbra is az ATEV kezeli.

Védőövezetek

A település lévő területhasználatok közül a szennyvízürítő hely és a dögműtényer tartozik a 21/2001.(II.14.)Korm. r. szerint védőövezet kijelölési kötelezettségű tevékenységek közé. A település területén nincs olyan telephely, amely körüli védőövezet igény merülne fel. Az esetlegesen szükséges védőövezeti igény egyedileg határozandó meg.

A település területén védőtávolságot igénylő tevékenységek és létesítmények:

- Szennyvízürítő hely és dögműtényer tároló (jelenlegi helyén): rekultivációig Vt. 1000 m, nem biztosított.
- Tervezett gyökérszárny szennyvíztisztító telep: Vt 500 m, biztosítandó
- Dögműtényer tároló új helye: Vt 500 m, biztosítandó.
- A vízműves kutak vízminőség védelmét a kijelölt hidrogeológiai védőidom hivatott biztosítani.
- Vízfolyások mellett a törvényben előírt védőövezet, vagy korlátozás (törvényi előírás szerint).
- Villamos távvezetékek biztonsági övezetei a 122/2004.(X.15.)GKM r.-el

módosított 11/1984.(VIII.22.)IpM r. szerint.